

קול החינוך

יו"ל ע"י 'ועד הורים'
למסירת מידע
ומשלוח מסמכים

טלפקס: 03-691-5752

דוא"ל: kol581562@gmail.com

"המחוז החרדי במשרד החינוך משרת מוסדות רבים ומגוונים: ישיבות קטנות, ישיבות פטור, מוסדות מוכרים שאינם רשמיים (מוכש"ר) ורשתות חינוכיות. כיום הממ"ח הוא כ-6 אחוזים מהמחוז החרדי כולו. כשהגעתי כמעט לא היו גני ממ"ח, היו 28 בתי ספר שרובם קטנים מאוד ונאבקו לשרוד, רובם בתי ספר של חב"ד שחיפשו חלופה תורנית יותר לממ"ד, שעד אז הם היו חלק ממנו. בסוף שנת תשע"ה הממ"ח התחיל לפרוץ, נפתחו בתי ספר צומחים והצטרפו עוד קהילות. בתוך עשור הגיע הממ"ח ל-80 בתי ספר ו-250 גנים עם 17,336 תלמידים, ומיזמים כמו בית ספר לילדים חולים, מרכז מחוננים וחווה חקלאית חרדית.

קהילות מגוונות הצטרפו לממ"ח, למשל חוזרים בתשובה שלא מצאו בתי ספר שיתאימו לאורח חייהם, חרדים מודרניים, עולים מחו"ל שחיפשו רמה גבוהה בלימודים תורניים ובמקצועות החול, חרדים-לאומיים ועוד. בשנת הלימודים שחלפה נפתחו לראשונה שני בתי ספר ממ"ח לציבור החסידי בירושלים ובבית-שמש.

אבל הקפיצה הגדולה התרחשה בחודשים האחרונים. אחרי שיחות עומק רבות שקיים קלדרון עם נציגי אדמו"רים ורבנים, הצטרפו לממ"ח 8,000 תלמידים חדשים הלומדים בכ-30 בתי ספר ובכ-50 גנים, ואיתם מאות עובדי הוראה. "זו דרמה אמיתית", אומר קלדרון. "מדובר על קפיצה של כמעט 50 אחוזים. כ-1,500 תלמידים מהקהילה של הרב אברג'ל בדרום, ועוד רבים מחסידויות מרכזיות - בעלז, צאנז, קרלין ועוד. אלה כבר לא חסידויות קטנות כמו החסידות הקטנה במרכז הארץ שלפני ארבע שנים הצלחתי לשכנע אותה להצטרף. הצטרפות של בעלז וצאנז זה משהו אחר."

כי החושך יכסה ארץ!

חרב חדה ננעצה בלבם הרוחני של כ-7000 תינוקות של בית רבן שסופחו לזרם ה'ממלכתי חרדי'

ולהפכו לכפיל של החינוך הממלכתי-דתי, ששניהם בבעלות גמורה של משרד החינוך, בעל הבית היחיד הקובע את סדר יומם. אך למגינת לב, הכסף יענה את הכל, ואנשים אשר יראת ה' אינה עומדת לנגד עיניהם, התעלמו מהתוצאות הגורליות להם ולכל כלל ישראל, אשר צעד זה יביא בעקבותיו, ולמרות הכל קפצו לתוך יורה ורתחת, והקפיצו עמהם שבעת אלפים תינוקות טהורים שלא טעמו טעם חטא, ובכך מאמללים אותם בזה ובבא ח"ו.

קיווינו, קיוו כל יראי ה' שהאסון לא יקרה - שהאחרים והממונים יתעשתו ברגע האחרון, ויבינו שצעד נפשע זה הינו כתקיעת חרב חדה בלבם הרוחני של ילדי ישראל קדושים, וכי הינו מעילה בפיקדון הכי יקר והכי קדוש לעם ישראל, ותחילתו של החרבת החינוך החרדי ומסירתו בידי ילדי אלו שמאז תקומתם שואפים לשנותו ולהטמיעו בחינוך הממשלתי-ממלכתי, ובכך להביא במשך הזמן לחיסולו של החינוך החרדי כמתכונתו מאז ומקדם,

כל בלז, כל הבנים של בלז, אלו שלומדים בתלמודי תורה עברו למערכת הממלכתית שמחייבת אותם בלימודי ליבה, בתקצוב מלא, בפיקוח מלא, וזה חידוש הולך ופורץ דרך במדינה, ועוד תשמעו על זה עוד רבות, וזה שינוי חברתי דרמטי בהבנה של הזרמים הללו, של המוסדות הללו, שאי אפשר בלי זה."

* * *

האחראי במשרד החינוך על המחוז החרדי ש. קלדרון, מספר בראיון שנערך עמו, על המגעים הממושכים שחוללו את המפנה, ומסביר מדוע השינוי איננו מסתכם רק בלימודי ליבה:

תכלה היריעה ולא נוכל לגולל מקצת מזעיר, את גודל האסון שצעד נפשע זה ימיט על החינוך החרדי שגדולי ישראל צוק"ל עמלו במסירות נפש להצילו מידי מבקשי נפשו, ולהותיר שארית נאמנה לבית ישראל. די אם נאזין לדבריו הקצרים של ראש מינהל החינוך במשרד החינוך א. מיימון, על מנת שנבין לקראת מה מוביל המהלך, וכה הם דבריו:

"אלו שעוברים לממ"ח, מוסד ממלכתי חרדי, המשמעות היא שכולם ילמדו את מקצועות הליבה, וזה היסטוריה במדינת ישראל שקוראת בירושלים אצלנו כמובן בגלל הריכוז החרדי שיש.

המנהלים מבקשים ממשרד החינוך, אנא התערב לנו בתכנים!

מראיין: סוגיית לימוד התורה עלתה בשיחות האלה?

קלדרון: "לימוד תורה הוא הבעיה הקלה, כי הם הבינו שאני לא אתערב להם בלימוד. אגב, הייתה לנו תפנית בעלילת הממ"ח בנושא הזה. שנים נמנענו במכוון מלסייע בלימודי הקודש, מתוך רצון שלא יאשימו אותנו שזו בדיוק המזימה - מתחילים עם ליבה ואז אומרים לנו איך ללמד קודש. אז הזנחנו ולא עזרנו בכלל בפיתוח של תוכניות לימודים או של מערכי הדרכה. עד שבאו מנהלים שאמרו שהם מרגישים לא בנוח, כי מקצועות חול כמו מתמטיקה ואנגלית הם מלמדים ברמה גבוהה, ובקודש הם נשארו מאחור כיוון ששם אין תוכנית לימודים ואין חדשנות בלמידה. לפני שלוש שנים הפנייה הגיעה מלמטה, ואז התחלנו לענות גם לצורך הזה. זה היה כמו אש בשדה קוצים במובן החיובי - עוד בית ספר, עוד תוכנית לימודים, עוד מיזם. אבל גם אחרי המהלך הזה אמרתי לחסידיות שאני נותן להן את המרחב, ושלא אתערב בשיטת הלמידה של מקצועות הקודש".

הבעייה הדמוגרפית היא המפתח להנעת השלטון למהלך

"העובדה היא שבעוד 15 שנה החרדים יהיו שליש מאזרחי ישראל. אי אפשר להתעלם מזה, ולכן גם הציבור החרדי עצמו חייב להבין שאי אפשר לוותר לו ואי אפשר לוותר עליו".

עיקר המטרה שיצא מהם אזרח ישראלי טוב

אף שלימודי הליבה הם מרכז העניין בעיניו, הוא סבור שיש עוד פרמטרים חשובים. "זה לא הדבר היחיד שצריך לתת לילד החרדי. הוא צריך לקבל גם ערכים חברתיים, מנהיגות, אכפתיות - יש פה המון אלמנטים שצריך להכניס, כדי ליצור בוגר חרדי שיהיה אזרח ישראלי טוב. חייבים ליבה, אבל זה לא מספיק. אני חושב שתלמידים בממ"ח הם המגדלור לשאר החינוך החרדי. הם מאתגרים גם

את מוסדות המוכש"ר, כי יש להם עניין להראות שהם מוצלחים יותר ממי שמתנגד לממ"ח. זה עורר הרבה תהליכים טובים במוכש"ר. אנחנו רואים איך בעיר שיש בה בית ספר ממ"ח שצומח ופורח, מי שנמצא לידו מבין שאם הוא לא יסגור את הפער הוא יישאר מאחור. קשה להסביר כמה האדוות של זה חשובות. מי שחי בשטח יודע ורואה את זה".

מעקב צמוד

"הבשורה הגדולה של התקנות היא הבהירות והמדידה. בשנת הלימודים הקרובה המפקחים יודעים מה ואיך לבחון, והמנהל יודע מה מצופה ממנו כדי שייחשב שהוא מלמד ליבה בצורה מלאה. המפקח יכול לבדוק שעות לימודים, ספרי לימוד, ליקויים. בעיניי זה צפוי לחולל מהפך".

הכשרה מקצועית בפיקוח לכלל המורים במהלך הדרגתי

"זה נכון גם לבתי ספר שמצטרפים בבת אחת לממ"ח, וגם למורים במוכר שאינו

הממ"ח הינו התשתית להתערות ב'ישראליות' וכל המסתעף

קלדרון מספר על מחקר שנערך בבנק ישראל ובדק לאן ממשיכים בוגרי הממ"ח. "שמונה אחוזים מבוגרי החינוך החרדי יגיעו לישיבה תיכונית, ולעומת זאת בממ"ח מדובר על כ-40 אחוזים. זה אומר שתהיה להם תעודת בגרות, ובהמשך תואר ותעסוקה הולמת. זה מחולל שינוי".

הצעד הנפגע הזה, שנעשה על מנת לקבל 100% תקציב, מהווה תפנית חדה בחינוך החרדי בארץ ישראל, והוא מסכן לא רק את אלה שנכנסו בשאט נפש תחת כנפי החינוך הממלכתי, כי אם כפי שאנו קוראים בראיון, צעד זה עלול ח"ו להביא גם לקריסת מוסדות המוכש"ר. באם חלילה תתפשט המגמה כפי שהמדינה מצפה ומייחלת, פירוש סתימת הגולל ח"ו, על עתידו של החינוך החרדי העצמאי! וכשהגדיים יהיו נתונים תחת מרות עוקרי תורה, מה כבר נוכל לצפות מהם כאשר הם יהיו לתיישים!?

ואם על השינויים הנמשכים בחינוך המתקצב, הבינו רבים כי על מנת להציל את צאצאיהם עליהם לעבור למוסדות בלתי תלויים במשרד החינוך, הרי שכעת, כאשר מוסדות עוברים על קרבם ועל כרעיהם תחת חסות הממלכת', דומה כי אין צורך לעורר את מי שנותר בו זיק של יראת שמים והוא מתפלל ושואף שצאצאיו ימשיכו בדרך המסורה, כי צו השעה המוטלת עליו, להבריח מהר ככל האפשר את היקר לו מכל - דורותיו הבאים - מהספינה הטובעת, שחלילה לא יהיה מאוחר מידי.

יתן ה' והשפעת חודש הרחמים והסליחות, ישפיע על כל אחינו בני ישראל האומרים שמע ישראל, להתעורר ולעשות מעשה, גם אם זה כרוך במסירות נפש ברב או במעט, ולקיים דברי הפסוק הנאמר על שבט לוי (דברים לג, ט): "האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו, ואת אחיו לא הכיר, ואת בניו לא ידע, כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו", כי לפעמים מגיעים למצב שאין מנוס - באם רוצים להמשיך בדרך המסורה לנו מדור דור - מלוותר על חברים, ידידים, בני הקהילה וכו', העלולים להפנות עורף למי שאינו הולך עמם בתלם.

על כגון דא מבטיח הקב"ה (יחזקאל מד, טו): "והכהנים הלויים בני צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי בתעות בני ישראל מעלי המה יקרבו אלי... נאם ה'".

המשמעות המעשית של הכנסת תכנית "אופק חדש" לזרמי החינוך החרדי: "אין זכויות ללא חובות, ודרישה לשוויון זכויות תוליד דרישה לשוויון חובות"

קביעת סנקציה על מוסד שאינו עומד בכך.

זאת ועוד: "משנמצא כי מוסד חינוך בבעלות הרשת אינו עומד באחת מהחובות המוטלות עליו, לא לימד לימודי ליבה מלאים, לא נבחן במבחני מיצ"ב או לא עמד בחובת הדיווח המוטלת עליו, יש להעמיד את תקציבו, כל עוד הוא לא משלים את חובותיו, על תקציב זהה למוסד מוכשר" רגיל.

בהמשך מסביר היוע"מ של משרד האוצר, כי "מטרת תוכנית אופק חדש היא להעלות את איכות ההוראה במערכת החינוך, בין היתר, באמצעות עידוד אקדמיזציה של המורים", וממילא "יש להתחיל את התשלום למורים בהתאם לתוכנית אופק חדש רק בסיום ההכשרה".

לדבריו, "לא ברור מהו מקור סמכותו של מנכ"ל משרד החינוך לקבוע תוכניות יסוד שונות למגזרים שונים", ועל כן: "יש חובה להגדיר את תכנית היסוד הנדרשת מן המוסדות המעוניינים להיכנס לתכנית אופק חדש, כך שהם יחויבו בתכנית היסוד בפי שהיא קבועה עבור מוסדות החינוך הרשמי הממלכתי הרגיל".

הפתגם העממי אומר: "אין ארוחות חנם". במישור החינוכי ניתן לומר, כי אך אשליה היא לחשוב שדרישות לשוויון תקציבי לא יגבירו את ההתערבות ויביאו לדרישה מקבילה לשוויון חובות ואימוץ תכני וסדרי לימודים של החינוך הממלכתי. אלא שהמיסד החרדי מתעלם ביודעין מהכירסום המתמשך בעצמאותו של החינוך החרדי ומתמקד אך ורק בהצגת "הישגים" של קבלת תקציבים, על אף ההשלכות הברורות הכרוכות בכך.

"מונתית בהתקיימות התנאים המפורטים... וכן עמידה בהם"

דרישה לשוויון חובות: "החלת קריטריונים ענייניים, אחדים ושוויוניים לעניין התקצוב, משמעה קבלת זכויות ותקציב בהתאם לילדי החינוך הרשמי, ולצד זאת גם עמידה בכלל החובות והתנאים שבתי הספר המשוויכים לחינוך הרשמי מחויבים בהם".

במכתבו הוא דורש לבטל כל הקלה שניתנה עבור "תוכנית הליבה החרדית" וקובע, כאמור, כי יש להתחיל תוכנית ליבה מלאה על כל מוסד שיצטרף לאופק חדש. על כן נדרש, לדבריו, "לקבוע הוראה בתקנות לפיה החל משנת הלימודים התשפ"ו לא יהיה שוני בין תוכנית היסוד לזרמי החינוך השונים וזאת בהתאם להתחייבות שהציג משרד החינוך".

מסינג קובע כי "יש לדרוש כי כלל מוסדות הרשתות יעמדו במלוא דרישות אלו החל משנת הלימודים הקרובה תוך

"החלת קריטריונים ענייניים, אחדים ושוויוניים לעניין התקצוב, משמעה קבלת זכויות ותקציב בהתאם לילדי החינוך הרשמי, ולצד זאת גם עמידה בכלל החובות והתנאים שבתי הספר המשוויכים לחינוך הרשמי מחויבים בהם"

החשש הכבד, כי הדרישה להחלת רפורמת 'אופק חדש' על מוסדות החינוך החרדי שבמסגרת החינוך המוכר שאינו רשמי (מוכשר), תביא לביטול מוחלט של עצמאותם החינוכית - התאמתם לאחרונה במלוא חומרתה.

חוות דעת שפירסם היועץ המשפטי למשרד האוצר אסי מסינג, מציגה את סידרת התנאים למתן תוספות שכר למורים החרדים במסגרת החלת תוכנית 'אופק חדש' ברשתות המפלגתיות החרדיות ('החינוך העצמאי' ו'בני יוסף').

המסמך המשפטי קובע כי "לא ניתן להכניס מוסדות לאופק חדש, בטרם יש בידי המדינה אינדיקציה ברורה כי הרשתות עומדות במחויבויותיהן הבסיסיות, ובראשן לימודי ליבה מלאים על ידי מורים המוכשרים לכך ועמידה במבחני מיצ"ב".

הוא מציין שדבריו נכתבים על רקע עתירות שהוגשו לאחרונה ובהן נטען כי "לא ניתן להתחיל את תוכנית אופק חדש על הרשתות, בטרם ניתן מענה מספק לכלל החובות הפדגוגיות והמנהליות המוטלות עליהן, לרבות עמידה בלימודי ליבה מלאים, מבחנים ארציים, פיקוח תקציבי ופדגוגי, קביעת מתכונת דיווחים שעל הרשתות להעביר למשרד החינוך ועוד".

מסינג מציין, כי מהחלטות שקיבל הבג"ץ בעבר ניתן לקבוע, כי אין זכויות ללא חובות, ודרישה לשוויון זכויות תוליד

למי מעניק רבינו יונה את התואר:

"הרשע הגמור והמחלל את עבודת השם יתברך"?!"

אלו, ובפרט שתחילת חודש אלול הוא גם הזמן בהם מתחילים ילדי ישראל קדושים תינוקות של בית רבן את לימוד התורה"ק, ומן הראוי היה שהתחלה תהיה בשיא של קדושה, וכנהוג בכלל ישראל שכאשר מובילים לראשונה את הילד לחידור עוטפים אותו בטלית שלא יראה בדרך מראות לא ראויות, ואפילו לא מראה חיה טמאה, ואף שכבר למחרת כאשר ייצא לרחוב וכך בהמשך ימיו יתקל בהם, בכל זאת יש כח מיוחד להתחלה, ולכן צריך להקפיד שתחילת הכניסה לבית היוצר של דור העתיד של כלל ישראל, יהיה בקדושה ובטהרה מעל ומעבר לרגיל.

והנה, דווקא ביום קדוש ונשגב זה, יום א' אלול, היום בו החל עם ישראל בכל רחבי העולם לשמוע את קול השופר הקורא "עורו ישנים מתרדמתכם!", הובא פורק עול נודע, הן בחייו הפרטיים וביתר שאת בחייו הציבוריים בהיותו משמש כנשיא למדינה שהכריזה על דגלה כפירה ומרידה בתורה הק' רח"ל - "לפתוח את שנת הלימודים החרדית" בעיר בית שמש. אוי לאותה בושא!

הביקור המביש הלזה, החל בבית הספר 'בית יעקב' בשכונת רמה ד', שם התקבל נשיא המדינה ע"י סוכן השינוי הנודע ש. גרינברג, שנבחר לראשות עיריית בית שמש, וכן מנכ"ל 'החינוך העצמאי' א. סורוצקין, כאשר הלה נושא דברי ציונות, ומטיף לשבירת כל המחיצות ("הכרת האחר") בפני התלמידות באומרו: "בחודש הרחמים והסליחות אנחנו צריכים להרבות באהבת ישראל, בכבוד הדדי, ובהכרת האחר. אנחנו צריכים לתת

בהגיע חודש אלול, כל יהודי באשר הוא, מתעורר בו הניצוץ החבוי בעמקי לבו, לשפר את מעשיו, ולהתכונן לימי הדין הקרבים ובאים.

לא כולם מצויים באותה מדריגה, ישנם יראי ה' המשקיעים כל כוחם ומרצם להתכונן כמו שצריך, מרבים בתורה ותפילה, בלימוד ספרי מוסר, באמירת תהלים וכו', וישנם שמלבד שמיעת קול השופר ואמירת "לדוד ה' אורי וישעי" לאחר תפילת שחרית, הם ממשיכים את סדר יומם כרגיל, ובכל זאת גם הללו, משהו מנימי לבם מתנגן ונרתע, ועכ"פ הם יזהרו יותר מבכל השנה, שלא להיכשל לפחות בדברים ידועים וברורים.

אחד מספרי המוסר היותר ידועים, אותם מרבים בבית ישראל, וכמובן בישיבות הקדושות, ללמוד בימים קדושים אלו, הוא ספרו הנודע של רבינו יונה "שערי תשובה", הפותח שער לדופקי בתשובה, להתעורר בימים נעלים אלו שהמלך קרוב - ודודי לי - שלא יחלפו ימים כה גורליים, ללא ההכנה הראויה.

בין העבירות שרבינו יונה מזהיר שלא להכשל בהם, והוא כותב על כך בחריפות רבה בכמה וכמה מקומות, הוא ענין של החנופה וכבוד לרשעים, ולא נחה דעתו עד שכתב כי "המשבח מעשים מגונים או מהלל רשעים, הוא הרשע הגמור והמחלל את עבודת השם יתברך" (שער ג', אות קמח), וכי "המכשולות הנמצאים בכבוד הרשעים, רבים וידועים, כי יש בכבודם חלול התורה והעבודה, והוא העון המכלה מנפש ועד בשר" (שם, אות קמט).

והנה דווקא בימים קדושים ונעלים

ישראל. ואני חושב שזה מסר מאוד גדול שאתם מקבלים גם כאן בבית הספר ובכל מוסד, זה מסר מאוד חשוב "ואהבת לרעך כמוך".

* * *

יצוין, כי עשרות מתושבי השכונה הגיעו באופן ספונטני ומחו על נתינת כבוד לרשעים, עוון שהוא כאמור "מכלה מנפש ועד בשר" ה' ירחם, ובכך הסירו מעט את חילול ה' הנורא.

התופעה המבישה הזו, של הבאת נשיא מדינתם ולחלוק לו כבוד מלכים בתחילת שנת הלימודים, החלה לפני שנים אחדות בלבד ולדאבון לב הפכה ל'מנהג' של קבע.

* * *

מלבד האיסור החמור של נתינת כבוד לרשעים, הרי מדובר במעשה נפשע מאין כמוהו, להעריץ פורק עול בפני ילדי ישראל תינוקות שלא טעמו טעם חטא, מעשה שחורט עמוק במוחם הרופף, שהללו הם מנהיגי ישראל ח"ו, ומה שהם מייצגים, דהיינו מדינת הכפירה, הוא דבר נעלה וטוב שיש לכבדו, וכי מי שפורק עול מלכות שמים הינו מודל לחיקוי ולהערצה, ויש לכבדו כפי שמכבדים גדול בישראל ר"ל.

זאת תמורת להביא ל'חיידר' רב, אדמו"ר או לפחות דמות חינוכית חיובית, שיידע להנחיל לתינוקות את דרך והשקפת התורה הק', יחדיר בהם את אהבת הצדיקים ושנאת הרשעים, וישמש להם כדוגמה חיה כיצד צריך להראות יהודי, ולמה צריך לשאוף, ולא לפטם את הצדיקים הקטנים כבר ביום הראשון (מושכל ראשון) להיכנס לבית תלמודם, בדברי הבל, כפירה וציונות ולהכשירם להיטמע בעתיד ברוח הרחוב החילוני ומנהיגיו, ה' ירחם.

אוי לדור שכך עלתה בימיו, שדברים כה פשוטים שעד לא מכבר היו נחלת הכלל, חודרים אל הקודש פנימה, ויש צורך לעורר ולהתריע עליהם.

**דווקא ביום קדוש
ונשגב זה, יום א'
אלול, היום בו החל
עם ישראל בכל רחבי
העולם לשמוע את
קול השופר הקורא
"עורו ישנים"
מתרדמתכם!", הובא
פורק עול נודע, הן
בחיי הפרטיים
וביתר שאת בחיי
הציבוריים בהיותו
משמש כנשיא
למדינה שהכריזה על
דגלה כפירה ומרידה
בתורה הק' רח"ל -
"לפתוח את שנת
הלימודים החרדית"
בעיר בית שמש. אוי
לאותה בושה!**

לכלותינו, אויבים נפשעים ואכזריים, ברית רשע שמנסה לתקוף אותנו. אנחנו צריכים להיות מאוחדים, חזקים, לתת תמיכה לכוחות צה"ל, ולעשות כל שביכולתנו כדי להרבות באחדות בעם

תמיכה לכוחות צה"ל, ולעשות כל שביכולתנו כדי להרבות באחדות בעם ישראל. ואני חושב שזה מסר מאוד גדול שאתם מקבלים גם כאן בבית הספר ובכל מוסד".

בהמשך, ביקר פורק עול שפל זה, בבית הספר של הממ"ח המכונה בכזב "החיידר החדש", שם נפגש עם תלמידי כיתה א' המתחילים את שנת לימודיהם הראשונה. אחד התלמידים סיפר בהתרגשות: "אנחנו כאן היום בפתחת שנת הלימודים בחיידר שלנו, ואני עומד כאן ילד קטן, כדי להזכיר לכולנו - כולנו אחים, אנחנו הילדים שלומדים תורה, מתפללים כל יום לחזרתם של החטופים הביתה, מתפללים על כל חייל שתורם למדינה שלנו. מה שאני לומד כאן בחדר הוא הבסיס לכל היהדות, מה שרבי עקיבא לימד אותנו "ואהבת לרעך כמוך", זה כלל גדול בתורה שמוביא אותנו".

הנשיא הודה לתלמידים ואמר: "אתם אחים ואחיות וילדים של מדינת ישראל. והעובדה שאתם מתפללים כל-כך חזק לשוכם של החטופים במהרה לבתיהם זו מצווה מאוד גדולה, כי צריך לעשות הכל להחזיר את החטופים לבתיהם הכי מהר שאפשר, להיות אמיצים ונועזים, להחזיר אותם ולהוציאם משעבוד לגאולה כמו שאמרתם, והכי מהר שאפשר. ואני רוצה לומר לכם תודה, ותמשיכו להתפלל בכל הכוח כי ככה אתם עושים מצווה גדולה של אהבת ישראל, תודה רבה".

לבסוף, ביקר בבית הספר "סוכת דוד" ונפגש עם תלמידי כיתה ז'-ח'. אחד התלמידים שאל: "בחודש הרחמים והסליחות, מה הנשיא חושב שכדאי לעשות בימים האלה?"

הנשיא השיב ואמר: "אני חושב שבחודש הרחמים והסליחות אנחנו צריכים להרבות באהבת ישראל, בכבוד הדדי, בהכרת האחר, בהושטת יד איש לרעהו, בהבנה שקמים עלינו אויבים

אודות סכנת ה"בינה מלאכותית"

היא נחשבת לעובדת איכותית ומקצועית יותר, וגורמת לחברה רווחים כפולים בעבודתה המהירה, וכן יש בכך סיבה לקידום בעבודה וחוזר חלילה... ה'בינה' מביאה כסף, והכסף מביא עוד "בינה", וחוזר חלילה שוב ושוב עד ש... מי יודע להיכן זה יגיע. גם העובדת בשוק עצמאי, שואפת להספיק במהירות ולשווק תוצרת מושלמת במינימום זמן.

ההיחשפות לאינטרנט ברמה ובכמות ענקית שכזו המצויים ב"בינה מלאכותית" גם אם וכאשר עושים חסימות, הן תיאורטיות ובולתי מוחלטות, ואין לדעת מה יופיע כהרף עין, חומר שהגדרות האנושיות אינן מסוגלות לשלוט עליו.

סמינר מסויים נימק את ההיתר לאחר התייעצות עם מומחה חילוני, שטען שמסלול ספציפי שיש בו רק מספרים אין בו כל צל של חשש, והתוצאה היתה, היתר גורף להשתמש בכלל המקצועות בכלי ה'בינה המלאכותית'. כי מי שמזדקק לאמצעי זה, אינו נעצר אלא ממשיך להתעסק אתו.

מלבד זאת, נטען ע"י המכירים את נושא המגמות בסמינרים, שגם בלימודים 'יבשים' מסוג הנ"ל, עוד טרום ה'בינה המלאכותית' היה זולג לחומר הנלמד 'שאלות' מחשבתיות פסולות בתכלית, לצורך חידוד הנושא, כך שבעידן ה"בינה", ודאי שהיא מסכנת את התבונה היהודית...

מנהלי הסמינרים חשים שיש הטעיות והעלמות, ואין להם את הכלים כיצד לשלוט על הנושא המורכב הענקי הזה.

קיימת תופעה של הטעייה במודעות פרסום שונים, שעשו "שינוי השם" ל"בינה" זו ומכנים אותה בשמות מקצועיים אחרים, כדי להימנע משאלות מיותרות ע"י הציבור.

קיימת תופעה נוספת שגם 'עובדות הוראה' נעזרות, ויש שאף נדרשות לעבוד עם ה'בינה מלאכותית' (בעיקר בישובי הפריפריה) וכדי להיות מקצועית ובכדי שלא לבזבז 'זמן מיותר', מכינים שיעור או שכפול ב-2 דקות במקום בשעה או אף יותר, וכך נותר להם זמן למטלות אחרות שבת הספר דורש מהם...

לשם המחשה: מורה בבית ספר פלוני נדרש להשתמש ב"בינה" בשיעור יהדות בחודש אלול בהקשר לחודש התשובה... המלחמה בדרום... וגם לשלב את ה'ארכיט' של נפילת מגדלי התאומים (09.11). למנינם) החל בימים אלו של אלול... וגם לשוחח על העקורים בצפון שאין להם בית וגם לא לאן לחזור... וכן על המצוקה הכלכלית... ונושא גיוס בני הישיבות...

הבינה מלאכותית "חשב על הנושא" בתוך מספר שניות והקוקטייל שיצא למורה העלוב... פשוט בושה לספר את תוכנה...

אם אדרבה! האסון החדש שהפציע לשולחנו של העושים לפרנסתם דרך המחשב והאינטרנט, אמור לחדד את הצורך ואת החובה שיש להתחזק ולהתרחק מתשעים ותשע טעמים של היתר ולא להזדקק לאמצעי שהנפילה ואבדן הנפש והרוח עד עמקי השאול, מצוי בו בהישג יד.

לדברי המומחים בתחום, הסינון הקיים באינטרנט באופן הכי טוב שקיים, אינו יכול להיות מועתק ל"בינה מלאכותית" בשום פנים ואופן. הפתיחה הכי מינימלית ב"בינה המלאכותית", היא פתיחה לעמקי התהום האפשרי, שגם אם הוא במידה מוגבלת, מהווה סכנה נוראית למידע פסול, טרף, כפרני ומתועב, שצף ועולה ממקור נידח, ולכן הגישה לצרה צרורה זו הינה מקסימום של סכנה, לעומת הפתיחה המינימלית של האינטרנט, שהיא נגישות בכמות מוגדרת לחומר מבוקר.

למרות הערפול הרב הקיים בנושא, עלה בידי המערכת לברר מספר נקודות כדלהלן: תלמידת סמינר בכלל המקצועות: תיכנות, גרפיקה והמסעף, ואף מקצוע ההנדסה, ראיית חשבון, חשבות שחר, אדריכלות ועוד, ניתן ללמד אותה כפי שהיה מאז, בקצב המתאים לכל מקצוע. אך האפשרות החדשה יצרה מצב של שאיבת מידע לא 'רק' מהאינטרנט המוכר החסום ברובו, ופתוח 'רק' לחומר צפציפי מוגדר, כי אם ממליוני אתרים ומיליארדי פריטים המרכיבים תמונה שלמה במהירות אדירה ובמינימום מאמץ, לכן ניתן להביא תוצר מוגמר במינימום זמן ובאותה מקצועיות ע"י ה'בינה מלאכותית', כך שנדרש מהתלמידה להשתמש באמצעי החדש הזה, על מנת להספיק עוד ועוד בפחות זמן.

גם מקום לימוד המתחמק מללמד את התלמידות עם הכלי ה"בינה מלאכותית", אין זה ערובה לכולם, כי התלמידות מודעות לאיטיות ולפיגור, וכדי להתמקצע הן משלימות את הלימודים ע"י שימוש ב"בינה מלאכותית" במסגרת 'שיעורי בית', שלא לדבר כאשר היא כבר יצאה לעבודה ואינה תחת השפעת הסמינר או מקום הלימוד הספציפי, שמה היא למדה. כך גם כשכבר יצאה לעבוד בכל תחום שהוא, ככל שהיא מפיקה את התוצר במינימום זמן, כך

המאבק נגד גנע האינטרנט שהחל לפני שנים לא רבות, נחל הצלחה מסויימת, כאשר רבים מבני ישראל היתה להם נפשם לשלל בעקבות הגדרים והסייגים שנעשו ע"י גדולי התורה וצ"ל.

מעולם לא ניתן היה לשער עד כמה המאבק באינטרנט, לא היה רק הצלה נוכח הסכנה שהתחדשה אז, כיום מתברר שהיה זה רק 'קדימון' לאסון הבא אחריו. לאמצעי הטכנולוגי שפרץ לאחרונה, המוכר בשם "בינה מלאכותית". חומרת הענין דורש מכל מי שבכוחו ובהבנתו, לתרום את חלקו למען הצלת הכלל ולהשכיל את עיני הציבור שיידעו את אשר לפנייהם.

* * *

בנושא זה של ה"בינה מלאכותית" קיימת תופעה תמונה עד מדהימה.

אין חולק שמדובר באמצעי שהוא בגדר 'פצצת אטום'. הן יהודים הרחוקים מתורה והן נכרים בכל העולם דשים והופכים בנושא ושוברים את הראש כיצד לגונן על האנושות מהמפלצת המאיימת הזו. זה בכה וזה בכה מסבירים את הדברים מההיבט הגשמי והחברתי שלו, מה שמוכיח שזה באמת מוצר מפחיד ומסוכן. וכיצד זה שדווקא במחנה החרדים שמהם נדרש לתת את הדעת פי כמה וכמה גם מההיבט הרוחני, הדבר עובר כמעט בשקט, ונכנס לשימוש במידה כזו או אחרת, מדוע לא תהא כהנת כפונדקית?

* * *

ישנם הטוענים שהסיבה לכך היא משום שהאמצעי החדש הזה שהוא 'מליון פעמים אינטרנט' - וממילא נכלל באסון האינטרנט, ומי שעיצב לעצמו סינון מסויים המרגיע את מצפונם הרוחני, מדמה בתום לב או שלא, שגם האמצעי הזה אינו מאיים והוא מוגן ממנו.

הזעקה הנשמעת מפי מומחים לנושא, יש בה מן הבעייתיות בחינת המשל הידוע, שאמרו לאדם שהיה מ'כת מספרי לשון הרע', שדיבור של לשון הרע חמור מאד, כמוהו כאכילת חזיר, ומה שקרה בסוף שהלה החל לאכול חזיר ולא התחזק בשמירת הלשון...

המציאות, שעל מנת להגדיר את חומר התופעה של 'בינה מלאכותית' שהוא חמור ונורא פי כמה מאינטרנט, אסור שהדבר יביא לידי הקלה בהתרחקות מסכנת האינטרנט, כי

'פצצת אטום' הרוחנית החדשה

מאת הרב פנחס ארלנגר שליט"א

מתוך פאנל משותף עם הרב צביאלי בן צור שליט"א אודות סכנת "הבינה המלאכותית" המרחפת על ראשינו

שמדברים עם בן אדם, באותה מהירות תגובה עם אותה נעימות של דיבור, ואגב, אני אומר נעימות של דיבור, זה נותן תחושה נעימה משום שתמיד יש לבינה סבלנות לענות לשאלות, אף פעם הבינה המלאכותית לא כועס, יש לו תמיד זמן ובכל שעות היממה, הוא תמיד מבין.

ושה' ישמור ויציל, אם חלילה וחס משהו יתעסק עם הדבר הזה, החורבן שהאינטרנט עשה לנו זה יהיה פסיק, זה יהיה קטן למה שהבינה מלאכותית עלולה לעשות לנו, זה פחד פחדים! ואני אומר, באמת אין לי מילה אחרת, אני מרגיש שבאמת אף אחד לא מדבר על זה כל כך, היה פעם איזה זעקה, פעם דיברו קצת, משום מה לא כ"כ שומעים על זה, על האינטרנט כן שומעים הרבה, חסימה כזאת, חסימה אחרת, על הבינה מלאכותית יש על זה שתיקה, לא כ"כ מדברים.

זה הזמן לצעוק "הצילו!"

ואני רוצה לנצל את הבמה הזאת של הקו למען אמהות, ולצעוק הצילו! לצעוק הצילו! אני באמת חושב שזה זמן עכשיו לצעוק לציבור הצילו!, חייבים להתעשת ולהבין מה הולך לקרוא לנו עם הבינה מלאכותית, צריך מזה זהירות נוראה נוראה!

אני רוצה לספר לכם, לפני כמה שנים התקשר אלי הרב דונר שליט"א מאנגליה, הוא אחד מגדולי הדור באירופה, והוא אומר לי תדע לך אתה מדבר הרבה בענייני טכנולוגיה, תדע לך שמה שהאינטרנט עושה שמות כאן בארץ, מה שאתם רואים איזה חורבנות רוחניים עושה האינטרנט, תדע לך שאנחנו באירופה סובלים מזה פי עשר, הוא אומר

תביא לגל פיטורים אדיר משום שיצטרכו הרבה פחות עובדות, הבינה תעשה את העבודה בעצמה, כבר מתחילים להרגיש את זה וכנראה ככל שהבינה המלאכותית תתפתח גל הפיטורים יהיה גדול מאוד.

הנזקים החמורים מבחינה רוחנית

אבל כל מה שדיברתי עד עכשיו האמת זה לא מטריד, היותר מענין הוא שבבינה המלאכותית יש נזק רוחני אדיר! הרי בכל הדבר הזה שנקרא צ'אט ג'י. פי. טי. (chat g.p.t.) שאפשר להתקשר, לדבר, לתקשר עם הבינה מלאכותית והוא עונה כאילו מדברים עם בן אדם, ותבינו הבינה מלאכותית זה מידע גוי! אתה מדבר עם גוי! עם מי אנשים יתייעצו? ממי אנשים יקבלו את הדרך ואת המידע? מג'י. פי. טי.?! מבינה מלאכותית?!? שזה השקפות מעוותות! זה מידע גוי! אתה מדבר עם גוי!

אז אולי היום אנשים עוד לא מבינים את הסכנה, אחרי הכל, נו מה זה - מחשב, מה אנשים ילכו להתייעץ באמת עם המחשב? אז קודם כל כן, אנשים כבר עושים את זה, אנשים גילו את הדבר שאפשר לדבר עם הג'י. פי. טי. בכל תחום והם עושים את זה, הם מדברים ומתייעצים בכל תחום שיש.

הסכנה הולכת וגוברת

ותבינו הבינה מלאכותית הולכת ומתפתחת, על זה כל המומחים יושבים, אז גם אם היום עדיין מרגישים שמדברים עם מחשב, זה משהו קצת יותר קר, מרגישים שזה לא כמו לדבר עם בן אדם, אבל מהר מאוד זה יתפתח ומי מאיתנו יודע לאיפה זה יתפתח, רק יודעים שזה הולך להתפתח בצעדי ענק, ידברו עם הבינה וזה יהיה נשמע בדיוק כמו

אני שמח שנשאלה השאלה הזו לגבי הבינה המלאכותית, משום שבאמת קורה פה דבר נורא ואיום. משום מה לא כ"כ מדברים עליו, ויש לי פחד נורא שכשנקלוט מה קרה לנו, זה כבר יהיה מאוד מאוד מאוחר.

צריך לדעת, שבגדול הבינה מלאכותית זה דבר מאוד מאוד מסוכן, הייתי אומר שזה חורבן ענק! זה אולי המסמר האחרון בארון הקבורה של העולם המטורף שאנחנו חיים בו.

המתח והפחד בעולם הכללי

אני לא מדבר על כמה נזקים הבינה מלאכותית הזו תעשה בכלל, אם זה שכבר לא יהיה אמת בעולם, יוכלו ליצור סרטון של בן אדם שמדבר ומביע את דעתו, ויכול להיות שבכלל הוא לא דיבר, הוא בכלל לא מכיר את הנושא. בבינה מלאכותית יכולים לקחת בן אדם ובקול שלו להכניס לו מילים שהוא בכלל לא אמר, כבר לא נדע מה אמת ומה לא אמת, כמה רוע יוכל להיות מהבינה המלאכותית.

עם הגרפיקה של הבינה מלאכותית יכולים לקחת בן אדם ולהעמיד אותו בצורה הכי משונה ומוזרה שיש, ולך תוכיח אח"כ שלא היית ככה ולא היית שם, שה' ישמור מה יכולים לעשות עם זה. אני לא מדבר על זה שזה סותם את המוח, משום שאם עד היום כל אחד בכל מקצוע שהוא מתעסק בו עבד להפעיל את המוח, אז היום הבינה עושה הכל, רק צריך לתת פקודה לבינה, זה ודאי יעשה את האנשים הרבה פחות חכמים, פחות יפתחו את המוח.

אני לא רוצה להפחיד את האנשים, אבל אין ספק וככה מדברים כל המומחים שמבינים בדבר, שהבינה המלאכותית

ההזדמנות הזאת ולצעוק את צעקת ה"גיוואלד!" צעקת ה"הצילו!" וכל מי שיש לו חלילה וחם איזה שיכות עם זה, או שיש לו איזה ענין עם זה שידע שזה סכנת נפשות אדירה! ואנחנו חייבים לצעוק את הצעקה, ולהרים את הצעקה הזאת שזה דבר נורא ואיום!

אני אדם מציאותי ויודע שהיום הרבה מקצועות קשורות לתחום ההיטק, צריך לדעת מדובר פה בסכנה מאוד מאוד גדולה, וצריך לדעת בדיוק את הגדרים.

הקושי בלהגדיר מה נכלל בכלל איסור השימוש בבינה מלאכותית

אני אומר שוב את האמת, נשאלה השאלה על הבינה, התשובה היא שאני לא יודע, זה סוגיא מאוד גדולה, וסוגיא מאוד מאוד חשובה, שצריך ללמוד אותה וצריך לדעת טוב טוב את ההוראות של גדולי ישראל בענין, לא לשמוע "בערך" מאנשים שנראה להם בערך ושמעו רמזים, לדעת בדיוק אם מותר בכלל וממה צריך להיזהר, אני לא עונה על השאלה הזאת, כי אני אומר את האמת, זה שאלה כ"כ חמורה שאני לא למדתי את הסוגיא בשביל שאני יוכל לענות. אני אומר, מה שברור שהג'י. פי. טי. הזה זה סכנת נפשות! ושהבינה מלאכותית זה הולך להיות משהו מסוכן עוד הרבה יותר מהאינטרנט! זה יהיה הרבה יותר נגיש, הרבה יותר משוכלל, הרבה יותר ממוקד למה שמחפשים, זה פחד פחדים! חייבים לתת על זה טוב טוב את הדעת, לא להקל בזה ראש חלילה וחם, ואני אומר עוד הפעם, למען ה', שה' ישמור אותנו וירחם עלינו, שלא נרדם בשמירה על הדבר הזה.

וזה באמת זכות אדירה שהנושא הזה עלה לעורר את הציבור בנושא, אנחנו חייבים תשובות ברורות, אנחנו חייבים הנחיה ברורה ומדוקדקת, ולמען ה', שלא נקל בזה ראש. ובורא עולם ישמור אותנו וישמור את הבתים שלנו ואת ילדינו, שנהיה תמיד בקדושה ובטהרה ונעשה את הנכון ואת הטוב בעיני ה' יתברך.

דבר שני.

אז מה בכל אופן הם ניסו לעשות, אני יסביר לכם איך הם פעלו, הם לקחו את הדברים היותר חמורים, נניח נושא חלילה וחם של כפירה ברורה או של חוסר צניעות וכדו', והם לקחו הרבה הרבה מילים שקשורים חלילה וחם לנושאים האלה, ונתנו הוראה שקטע שיש בו אחד מאותם מילים, קטע כזה לא יכול לעלות בחסימה של נטפרי.

אז אני אומר שני דברים:

א. גם בנושאים האלה של כפירה או חוסר צניעות, מי שמאוד יתחכם הוא יוכל למצוא איזה התקשרות לא באותם המילים, זה מאוד מסוכן! אבל חוץ מזה הסכנה בבינה מלאכותית זה לא רק כפירה וכדו', זה כל דבר אחר! כל הנושאים של פסיכולוגיה ותחום הנפש ויעוץ (שלא ניתן כלל לחסום) שה' ישמור ויציל, הרי זה דעות מעוותות! מעוותות! מעוותות! זה היפך דעת תורה, זה ראש של גוי. שה' ישמור ויציל כמה בתים הג'י. פי. טי. יכול להחריב, שאנשים ימצאו דרך שאיתו אפשר להתייעץ.

ופה אני מקצר, אני לא רוצה לדבר מדי בפירוט, עם הבינה מלאכותית אפשר להתייעץ על כל דבר ועל כל מצב ואת זה א"א לחסום! א"א לחסום! ואין ספור נושאים שלא קשורים באופן ישיר לתחומים שדיברתי קודם, אבל זה חורבן אדיר! אם זה יהיה מאגרי המידע שנגישים לנו.

הבינה מלאכותית מסוכנת פי מאה

ותשמעו עוד משפט חשוב, אף אחד עוד לא יודע לאיפה הבינה המלאכותית הזאת הולכת להתפתח! גם כשהאינטרנט נכנס, אנשים לא הבינו את המשמעות לאיפה זה יתפתח, וכמה זה יהיה ידידותי וכמה אנשים יתמכרו לזה, אנשים לא הבינו. ובבינה עכשיו זה פי מאה! ממה שהיה באינטרנט, זה הבשורה החדשה של העולם בהתפתחות של היום, שמהירות ההתפתחות היא נוראה! לכן, צריך קודם כל באמת לנצל את

לי משום שאנחנו נרדמנו בשמירה, אתם פה בארץ מהרגע הראשון גדולי ישראל תפסו את זה, ועוררו והיה מזה חיזוקים גדולים ומיד נתנו את הגדרים ואת השמירות ומאוד מאוד נזהרים בזה, באירופה נרדמנו בשמירה.

ולי יש פחד נורא! אני באמת בפחד נורא! שעם הבינה מלאכותית לא יקרה לנו פה מה שקרה באירופה עם האינטרנט, שלא נרדם בשמירה! משום שלאט לאט, או מהר מהר זה נכנס, ולא כ"כ מדברים ואנשים לא שומעים את חומרת העניין, חלילה וחם שלא יהיה מצב שנתעורר לדבר הזה, ופתאום נקלוט שאבדנו את המערכה והנזקים כבר גדולים מאוד. רחמנא ליצלן, זה פחד פחדים! זה סכנת נפשות!

אין אפשרות באמת לסנן את הבינה המלאכותית

ואני רוצה לגעת בעוד נקודה בקשר לבינה המלאכותית. נכון "שנטפרי" עשו חסימה גם לבינה מלאכותית, אבל אני רוצה להגיד לכם, עם כל הכבוד שיש לנטפרי, שהם באמת עשו תיקון למה שקשור לאינטרנט, ונשים ובנות שנאלצות להשתמש באינטרנט לצורך פרנסתם משתמשות עם החסימה של נטפרי, וודאי שאנחנו מדריכים את כולם, מי שצריכה את האינטרנט לצורך פרנסתה ודאי שהחסימה המועדפת זה החסימה של נטפרי.

אבל צריך לדעת את האמת, שבנושא של בינה מלאכותית גם החסימה של נטפרי היא חסימה מאוד מאוד מסויימת ומאוד מאוד חלקית. ונסביר בקצרה איך זה עובד, באינטרנט זה מאוד פשוט, בודקים את האתרים, אתר שמתאים לא נחסם, אתר שלא מתאים נחסם, אז זה ברור אתרים שחוסמים הם פשוט לא עולים. אבל הבינה מלאכותית זה מאגר אחד גדול של מידע בכל התחומים, שבלול ממיליארדים של מאגרים ומיליונים של אתרים, והכל כלול ביחד ולא שייך לחסום דבר אחד ולא לחסום